

REMISSVAR

Tillfälliga bestämmelser om tillfällig föräldrapenning med anledning av covid-19

Saco, Sveriges Akademikers Centralorganisation har beretts tillfälle att yttra sig över Socialdepartementets promemoria "Tillfälliga bestämmelser om tillfällig föräldrapenning med anledning av covid-19".

Ett av föreslagen i promemorian är att en förälder ska kunna få tillfällig föräldrapenning för att vårda ett barn om föräldern behöver avstå från förvärvsarbete på grund av att den verksamhet enligt skollagen som barnet normalt deltar i är, helt eller delvis, stängd i vissa situationer som kan hänföras till covid-19. De berörda situationerna är de som anges i lagen om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid.

Saco delar uppfattningen att det i en situation med hög risk för smittspridning av en samhällsfarlig sjukdom finns behov av att utvidga antalet situationer som tillfällig föräldrapenning kan lämnas för och välkomnar således möjligheten för föräldrar att få sådan ersättning då de behöver avstå från förvärvsarbete på grund av att exempelvis förskolan eller skolan är stängd med anledning av covid-19. Däremot kan vi inte ställa oss bakom den föreslagna beräkningsgrunden för ersättningens storlek. Den ersättning som föreslås ger som mest knappt 70 procent av förmånstaket på 7,5 prisbasbelopp. Den högsta dagpenningen beräknas ligga på ca 945 kr, vilket kan jämföras med 1059 kr inom den ordinarie tillfälliga föräldrapenningen. En stor del av landets akademiker tjänar mer än förmånstaket och får redan idag ett relativt stort inkomstbortfall då de stannar hemma med tillfällig föräldrapenning för att ta hand sjuka barn. Vanligtvis handlar det i de fallen om enstaka dagar varför inkomstbortfallet brukar bli hanterbart. En långvarig stängning av skolverksamheten riskerar dock att få betydande ekonomiska konsekvenser för många av Sacoförbundens medlemmar. Den föreslagna beräkningsgrunden innebär exempelvis att privatanställda män i 40-årsåldern med civilingenjörsutbildning, i genomsnitt, tappar nästan två tredjedelar av sin inkomst då de stannar hemma från arbetet för att ta hand om barn när förskolan/skolan är stängd. En månad med stängd skola innebär i det här exemplet ett inkomstbortfall på nästan 40 000 kr före skatt. Ett sådant inkomstbortfall är svårt att hantera för en barnfamilj.

Saco anser att ersättningen minst bör motsvara den som utges inom den tillfälliga föräldrapenningen vid vård av sjukt barn samt att förmånstaket bör höjas så att det åtminstone motsvarar förmånstaket i sjukförsäkringen. Dessa förändringar förbättrar situationen något, men även om de genomförs kommer en långvarig stängning av skolverksamheten få mycket kännbara ekonomiska konsekvenser för många medlemmar.

Sammanfattningsvis så tillstyrker Saco förslaget om att en förälder ska kunna få tillfällig föräldrapenning när verksamheter inom skolområdet stänger till följd av covid-19, men vi avstyrker den föreslagna beräkningsgrunden för ersättningen eftersom den medför ett alltför stort inkomstbortfall för många av våra medlemmar.

Vidare föreslås i promemorian att det särskilda vård- eller tillsynsbehovet som krävs för tillfällig föräldrapenning enligt 13 kap. 22 § SFB (gäller barn mellan 12 och 16 år), tillfälligt, ska kunna styrkas på annat sätt än genom läkarutlåtande.

Saco tillstyrker förslaget men anser att man alltid bör eftersträva ett läkarutlåtande. Först när ett sådant inte gått att uppbringa kan man vända sig till annan person som i sin yrkesroll har god kompetens att bedöma behov av vård och tillsyn. Försäkringskassan får sedan avgöra om behovet av vård och tillsyn anses vara styrkt i varje enskilt fall.

Förslagen i promemorian föreslås införas i en ny förordning som är tänkt att träda ikraft redan den 25 april 2020.

Inkommet remissvar från Sveriges läkarförbund bilägges.

Med vänlig hälsning

Sveriges Akademikers Centralorganisation

Lena Granqvist
Samhällspolitisk chef

Thomas Ljunglöf
Utredare